

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.I.20.276/2022/8

A tanács tagjai: Dr. Harter Mária a tanács elnöke

Dr. Varga Edit előadó bíró

Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró

A felperesek: I. rendű felperes neve

(I. rendű felperes címe)

II. rendű felperes neve

(II. rendű felperes címe)

III. rendű felperes neve

(III. rendű felperes címe)

V. rendű felperes neve

(V. rendű felperes címe)

VI. rendű felperes neve

(VI. rendű felperes címe)

VII. rendű felperes neve

(VII. rendű felperes címe)

VIII. rendű felperes neve

(VIII. rendű felperes címe)

IX. rendű felperes neve

(IX. rendű felperes címe)

A felperesek képviselője:

dr. László Tamás ügyvéd

a II., III., V., VI., IX. rendű felperesek jogi képviselője

(ügyvéd címe)

és

dr. Muszev Dancsó Ügyvédi Iroda

a VI., VII. rendű felperesek képviselője

(ügyvédi iroda címe;

ügyintéző dr. Muszev Dancsó ügyvéd)

Az alperesek: II. rendű alperes neve

(II. rendű alperes címe)

III. rendű alperes neve

(III. rendű alperes címe)

IV. rendű alperes neve

(IV. rendű alperes címe)

A II. rendű alperes jogi képviselője:

Garai & Colnár Ügyvédi Iroda

(ügyvédi iroda címe;

ügyintéző dr. Garai Géza ügyvéd)

A per tárgya: tulajdonjog megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

II-III., V-VI. és IX. rendű felperesek

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék

4.Pf.20.459/2021/15.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Ráckevei Járásbíróság

20.P.20.102/2019/151.

Rendelkező rész

A Kúria azzal tartja fenn hatályában a jogerős ítéletet, hogy mellőzi a II-III., V-VI. és IX. rendű felperesek építményeinek bontására kötelező rendelkezéseket.

Kötelezi a II-III., V-VI. és IX. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű alperesnek 112.000 (Száztizenkétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 354.150 (Háromszázötvennégyezer-százötven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek (jogelődek) bolgárkertészek, akik az 1960-70-es évektől haszonbérleti voltak az időközben felszámolással megszűnt I. rendű alperes mezőgazdasági termelőszövetkezet (a továbbiakban: mgtsz) használatában lévő földterületnek. A haszonbérleti szerződések (az azonos szövegezésű 7./ pontjaikban) rögzítették, hogy a haszonbérelő a területen kút kivételével építményt nem létesíthet, csak a földdel szilárdan egybe nem függő fólíásátrat, szerszámkamrát, melyeket a bérleti időszak megszűnésekor a saját költségén el kell távolítania, kivéve, ha azt a szövetkezet – megállapodás alapján – ellenérték nélkül átveszi.

[2] A felperesek az általuk használt területeken építési- és használatbavételi engedély nélkül építkezni kezdtek, fólíásátrakat, gazdasági épületeket és lakóépületeket létesítettek; az első építmény 1964-ben, az utolsó pedig 1981-ben készült el. Az építésügyi hatóság 2745/67. számú határozatában rögzítette, hogy a Járási Tanács VB már kötelezte a felpereseket az engedély nélkül létesített melléképületek elbontására, azonban az építtetők a kötelezést nem hajtották végre. Az mgtsz elnöke 1967. december 18-i keltezéssel írásban kereste meg az építésügyi hatóságot, hogy az elkészült építményekre adjon fennállási engedélyt, mert az építtetők saját lakóházzal nem rendelkeznek, az elkészült helyiségek pedig az eszközök és az állatok elhelyezéséhez szükségesek, az mgtsz a munkások részére más módon nem tud szállást biztosítani. Az építésügyi szakigazgatási szerv ezt követően hozott határozatával ideiglenesen, 1969. december 31-ig engedélyezte az építmények fennmaradását, elbontásukra azonban ezt követően sem került sor.

[3] Az mgtsz 1992. március 10-i levelében a felpereseket az 1992. évi I. és II. törvények szerint fennálló vételi joguk gyakorlására hívta fel, azzal, hogy a vételi jog csak akkor gyakorolható, ha a szövetkezet tulajdonában álló földek nagysága, illetve mennyisége arra lehetőséget ad. A felperesek határidőben éltek a vételi jogukkal, azonban az általuk használt földterület a tsz-tagok, azonos jogállású személyek és a kívülállók kielégítésére szolgáló földalapba került az 1992. március 12-én elfogadott és a Kárrendezési Hivatal által jóváhagyott közgyűlési határozat értelmében. A felperesek vételi igényét a szövetkezet vezetősége 1992. november 11-i ülésén azzal utasította el, hogy a közgyűlés határozata alapján az általuk használt terület a tulajdonosokhoz kerül vissza, így vételi jogukkal nem élhetnek.

[4] A földalapok kijelölésével kapcsolatban részben az ügyészség, részben a felperesek kezdeményezésére több közigazgatási eljárás is folyamatban volt, azonban a földalapok kijelölésében a felperesi területeket illető változás nem történt, a Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal határozata értelmében a perbeli (akkor már a hrsz1.-ot, utóbb, a tulajdonjog

bejegyzésekor pedig a hrsz2-ot viselő) ingatlan 1/1 tulajdoni arányban részarány kiadás jogcímén a II. rendű alperesi jogelőd tulajdonába került.

[5] A felperesek polgári pert is indítottak, melynek során a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.22.940/1994/7. számú határozatával hatályban tartott jogerős közbenső ítélet állapította meg, hogy az általuk haszonbérelt területekre vételi joguk áll fenn.

[6] Az ezt követően tulajdonjog törlése iránt benyújtott keresetet a Ráckevei Járási Bíróság P.20.223/2001/36. számú részítéletével elutasította, a részítéletet a Pest Megyei Bíróság pontosítással helybenhagyta. Ugyanezen perben P.20.223/2001/63. számon került sor a felperesek vételi jog gyakorlására alapított tulajdonjog bejegyzése iránti keresetének elutasítására, azzal, hogy az adásvételi szerződés a vételi jog gyakorlásával ugyan létrejött, ez azonban nem azonos a tulajdonjog megszerzésével, a felperesek és az mgtsz közötti adásvételi szerződések lehetetlenültek, az mgtsz annak teljesítésére nem képes, a II. rendű alperesi jogelőd pedig – kötelezettség hiányában – nem köteles. A másodfokú bíróság helybenhagyta az elsőfokú határozatot, a Legfelsőbb Bíróság pedig Gfv.XI.30.071/2005/4. számú részítéletével hatályában fenntartotta jogerős részítéletet.

A felperesek keresete, az alperesek védekezése

[7] A jelen pert megindító keresetükben a felperesek – többszöri módosítás után – a perbeli ingatlan általuk használt része tekintetében egyebek mellett ráépítés jogcímén tulajdonjoguk megállapítását, a II. rendű alperes, valamint a vízvezeték szolgalmi- és vezetékjog jogosult III-IV. rendű alperesek túsítésre kötelezését kérték. Az ugyancsak előterjesztett vételi jog gyakorlására alapított kereset vonatkozásában az elsőfokú bíróság a pert megszüntette, végzését a másodfokú bíróság helybenhagyta.

[8] A ráépítés tekintetében a felperesek az általuk végzett építkezésekre tekintettel a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 137.§-a alapján a föld arányos részére vonatkozó tulajdonjoguk bejegyzését kérték, hangsúlyozva, hogy a II. rendű alperes jogelődje az mgtsz vezetőségi tagja volt, aki a helyi viszonyok ismeretében, rosszhiszeműen járt el tulajdonjoga megszerzésekor.

[9] A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte és tulajdonjoga alapján viszontkeresettel élt a területek birtokba adása, a felépítmények elbontása és az építőanyagok felperesek által történő elszállítása érdekében. Hangsúlyozta: jogelődje a tulajdonjogot hatósági határozattal, eredeti szerződmóddal per-, teher- és igénymentesen szerezte, a felperesek haszonbérleti szerződése pedig kizárta a ráépítést.

[10] A felperesek a viszontkereset elutasítását kérték.

Az első- és másodfokú ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, a felpereseket pedig a viszontkeresetnek megfelelően, az általuk használt területek II. rendű alperes részére történő birtokba adására, a felépítmények saját költségen történő elbontására kötelezte, azzal, hogy a felpereseket megilleti a beépített anyagok elvitelének joga. Kötelezte a III. és IV. rendű alpereseket a viszontkeresetben foglaltak tüzésére, rendelkezett a perköltségről és a perfeljegyzés törléséről. Ítélete indoklásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperesek által létesített földhasználati szerződések a földdel tartósan nincsenek egyesítve, ilyen módon nem engedélykötelesek, míg a lakóépületek vonatkozásában a felperesek sem építési-, sem használatbavételi engedéllyel nem rendelkeztek, az ideiglenes fennmaradási engedély csak 1969. december 31-ig szólt, az mgtsz pedig csak a mezőgazdasági építmények létesítésére adott engedélyt. Mivel a perben nem igazolódott, hogy a felperesek építési vagy használatbavételi engedéllyel rendelkeztek, illetve tartós fennmaradási engedélyt kaptak, ráépítés iránti keresetük megalapozatlan, a felépítmények tulajdonjogát a hatósági határozat folytán, eredeti szerződéssel szerző II. rendű alperesi jogelőd szerezte meg, akinek tulajdonjogából fakadó jogosultsága, hogy az építmények elbontását és a terület birtokba adását kérje. A felperesek az elbontott felépítmények építőanyagának elvitelére jogosultak.

[12] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság helybenhagyó ítélete indokai között rámutatott, hogy a haszonbérleti szerződések alapján a felperesek az ingatlanon – a szerződésben foglalt kivételektől eltekintve – semmilyen építményt nem létesíthettek, a földdel nem egybefüggő földhasználati szerződés, illetve szerszámkamrát pedig a bérleti jogviszony megszűnésekor kötelesek voltak a saját költségükön eltávolítani. A szerződés olyan eltérő megállapodás, amely a rPtk. 137.§-ának alkalmazását kizárja, a felek jogviszonyára a megállapodás az irányadó. A felperesek tudták, hogy az építkezésre nem jogosultak, ezért építkezésük rosszhiszemű volt, az mgtsz elnöke csupán utólagosan járult hozzá a melléképületek fennmaradásához. Nem igazolódott, hogy a felperesek a földtulajdonossal megállapodtak az építkezés előtt, ez pedig annyit jelent, hogy az építmények tulajdonjoga a földtulajdonost illeti. A föld tulajdonjogát megszerző II. rendű alperesi jogelőd rosszhiszeműsége nem bizonyított, ráépítési igényüket a felperesek maguk is csak 2006-ban, a perben jelentették be, az 1995-ben hatósági határozattal tulajdonjogot szerző II. rendű alperesi jogelődnek ezért sem lehetett arról tudomása. Mindezek miatt a ráépítés jogkövetkezményeinek alkalmazása a II. rendű alperessel szemben nem lehetséges.

[13] A jogerős ítélet további indokai szerint mivel a kifejtettek következtében a felperesek jogcím nélküli birtokosok (hiszen adásvételi szerződéseik lehetetlenültek, haszonbérleti szerződéseik megszűntek) a rPtk. 193.§ (1) bekezdése alapján a terület birtokba adására, a haszonbérleti szerződések 7. pontja alapján pedig az épületek elbontására kötelesek. Megjegyezte a másodfokú bíróság, hogy a tíz évet meghaladóan fennálló felépítmények bontását az építésügyi hatóság nem rendelheti el, a Ptk. szabályai szerint eljáró bíróság azonban igen.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] A jogerős ítélet ellen felülvizsgálattal élő II-III., V-VI. és IX. rendű felperesek elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és a ráépítési keresetüknek helyt adó döntés hozatalát, továbbá a viszontkereset elutasítását, a tulajdonjog bejegyzése céljából a földhivatal megkeresését kérték, másodlagosan pedig a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását, a rPp.

274. § (4) bekezdése és a 252.§ (4) bekezdése alapján másik törvényszék kijelölését. Hangsúlyozták, hogy az építési engedély hiánya nem akadályozta a ráépítéssel történő tulajdonszerzést, tíz év eltelte után pedig a fennmaradás végleges, az elbontásra irányuló viszontkereset emiatt sem lehet alapos. Az mgtsz szóban hozzájárult az építkezéshez, elnöke maga kérte a fennmaradás engedélyezését, ami a felperesi ráépítés jóhiszeműségét igazolja, a rosszhiszeműség bizonyítása a II. rendű alperest terhelte, ennek azonban nem tett eleget. A jogerős ítélet a kifejtettek miatt a rPtk. 97.§ (2) bekezdését sérti. Rámutattak, hogy a II. rendű alperes tulajdonszerzése csak a földterületre vonatkozhatott, az építményekre nem, létezésükről és felperesi birtoklásukról azonban a II. rendű alperesi jogelődnek tudomása volt, ez pedig szerzésének jóhiszeműségét kizárja, birtokba lépésére sem került sor. A felperesek az ingatlan elhagyására sem kötelezhetők, mert a birtoklásra érvényes jogcímmel: adásvételi szerződéssel rendelkeznek. Hangsúlyozták azt is, hogy a ráépítéssel a tulajdonjogot már a II. rendű alperesi jogelőd tulajdonszerzése előtt megszerezték.

[15] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Érvéle szerint jogelődje a tulajdonjogot hatósági határozattal, per-, teher- és igénymentesen azt követően szerezte meg, hogy a felperesek – álláspontjuk szerint – a ráépítéseket befejezték. Rámutatott, hogy mivel az építkezések rosszhiszeműen, a haszonbérleti szerződésekben foglaltak ellenére történtek, a felperesek e címen tulajdonjogot nem szerezhettek, az építkezés előtt az mgtsz-szel a tulajdonszerzés alapját jelentő megállapodást nem kötöttek, ezért az építmények tulajdonjoga a föld tulajdonosát illeti. A bontás elrendelésének pedig csak közigazgatási eljárásban akadályozta a 10 évet meghaladó fennállás, a polgári bíróságot ez a korlát nem köti, és a rPtk-val szemben az 1993. évi II. törvény sem alapozza meg a felperesek tulajdonszerzését. Nem irányadó a felperesek által megjelölt jogszabályi rendelkezés sem, mivel az építkezések beépítetlen területen történtek, a felhívott rendelkezések viszont már meglévő épületekre tekintettel adnak eligazítást. Hangsúlyozta: a II. rendű alperesi jogelőd szerzéséhez kapcsolódóan a jó- illetve rosszhiszeműség vizsgálatának nincs jelentősége, ez a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.22940/1994/7. számú közbenső ítéletéből is kitűnik, egyebekben a II. rendű alperesi jogelőd rosszhiszeműsége nem igazolódott.

[16] A felperesek „felülvizsgálati kérelem pontosítás” megnevezésű beadványukban az mgtsz elnöke 1967. december 18-i levelének téves értékelését hangsúlyozták, ez eredményezte álláspontjuk szerint tevékenységük rosszhiszeműnek minősítését. Tekintve, hogy az mgtsz előzetesen szóban hozzájárult az építkezéshez, a felperesek jóhiszemű ráépítők, a rPtk. szerint nem volt szükség a földtulajdonos írásbeli hozzájárulásához. Az építkezések a mezőgazdasági tevékenység céljára szükségesek voltak, ezt az mgtsz is így ítélte meg és ennek jegyében hosszabbította 5 évente a felperesek haszonbérleti szerződéseit. A jó- illetve rosszhiszeműség tekintetében ugyanakkor a II. rendű alperest terhelte a bizonyítás, ennek azonban nem tett eleget. Mindezek alapján a jogerős ítélet sérti a rPtk. 97. § (2) bekezdését, a felperesek ugyanis jóhiszeműen, a tulajdonossal kötött előzetes megállapodás alapján építkeztek, így a tulajdonjogot megszerezték. Külön hangsúlyozták a bontásra kötelezés jogszerűtlenségét, melyre – érveik szerint – 10 év eltelte után, az mgtsz hozzájárulására is figyelemmel nincs lehetőség. Kiemelték, hogy a haszonbérleti szerződések 1990. végén megszűntek, a II. rendű alperesi jogelőd viszont csak 1996-ban szerzett tulajdonjogot, az évekkel korábban megszűnt szerződésekre ekként jogot nem alapíthat. A bérbeadó nem lépett fel a felperesekkel szemben, a II. rendű alperesnek arra emiatt sincs lehetősége.

A Kúria döntése és jogi indokai

[17] A felülvizsgálati kérelem kisebb részben alapos.

[18] Előre bocsátja a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelmet – a következőkben kifejtett indokok szerint – a bontásra kötelező rendelkezés tekintetében megalapozottnak találta, de mivel a felülvizsgálati kérelem részbeni megalapozottsága a per fő tárgyait (a felperesek részéről a tulajdonjog megállapítását, másrészt a II. rendű alperes viszontkeresete alapján a földterületek birtokba adását) nem érinti, a pernyertesség-pervesztesség aránya nem változott.

[19] A másodfokú bíróság a tulajdoni igények tekintetében helytállóan mutatott rá arra, hogy a rPtk. ráépítésre vonatkozó szabályai – melyek a jelen perbeli kereset alapját képezték – szubszidiáriusak, csak a felek eltérő megállapodása hiányában érvényesülnek, ugyanakkor a perbeli haszonbérleti szerződések 7./ pontja egyértelműen rendelkezett a haszonbérlok építési lehetőségeiről: kút, fóliasátor, illetve szerszámkamra kivételével bármi más, a földdel tartósan egyesített felépítményt nem emelhettek. A szerződő felek ezt a kikötést nem módosították, így az a jogviszony teljes tartamára irányadó volt. Az mgtsz elnökének 1967. december 18-i keltezésű levele nem módosította a szerződés 7./ pontját, mivel az mgtsz elnöke a levelét nem a felperesekhez (jogelődekhez) intézte, hanem az építési hatósághoz, emellett nem tulajdonjogi kérdésben foglalt állást, csupán az építkezések tényét rögzítette és az építmények fennmaradását kívánta elérni a hatóságnál, ugyanis az engedély nélküli építkezés következményeit az mgtsz-nek kellett viselnie, a bontásra kötelezés is az mgtsz-hez intézett hatósági felhívás volt. Mindezek mellett a vételi jog gyakorlása céljából 1992-ben kiküldött I. rendű alperesi felhívás is a ráépítéssel történő tulajdonszerzés ellen szól: amennyiben az mgtsz a felperesek tulajdonszerzését ráépítés címén elfogadta volna, vételi nyilatkozatra nem lett volna szükség. A vételi felhívás kiküldése azonban azt bizonyítja, hogy az mgtsz a haszonbérleti szerződések és az azokhoz kapcsolódó törvényi kötelezettségek alapján járt el, és nem tulajdonított tulajdonjogot keletkeztető hatást a felperesek építkezéseinek. A kifejtettek alapján a jelen perben eljáró bíróságok helyesen következtettek arra, hogy a felperesek által végzett építkezések ráépítés címén tulajdonjogot nem keletkeztettek.

[20] A felülvizsgálati kérelem ugyanakkor a viszontkereset tekintetében részben alaposnak bizonyult: mivel a felperesek az építkezéssel nem szereztek tulajdonjogot az ingatlanon, a földdel tartósan egyesített felépítmények tulajdonjogát – a részaránykiadástól függetlenül – az aedificium solo cedit elve alapján a II. rendű alperesi jogelőd, halála után pedig örököse, a II. rendű alperes szerezte meg, az ingatlan (földterületek) birtokba adására és az építmények bontására irányuló viszontkeresetét is tulajdonjogára alapította. A Kúria rámutat, hogy tulajdonosként a II. rendű alperes valóban kérhette az ingatlan birtokba bocsátását [rPtk. 115.§ (3) bekezdés], az építmények bontását azonban nem, mivel arra a tulajdonjogából fakadó részjogosítványok nem adnak lehetőséget. Tekintve, hogy a II. rendű alperes a bontásra vonatkozó egyéb jogcímet nem jelölt meg, a bíróságok jogszabálysértő módon kötelezték a felpereseket a felépítmények elbontására.

[21] A kifejtettek miatt a Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (3) bekezdése értelmében azzal tartotta fenn hatályában, hogy a bontásra kötelezést mellőzte. Ilyen módon a felpereseket a jogerős ítélet alapján kizárólag a birtokba adás kötelezettsége terheli, azzal, hogy a birtokba adási kötelezettségük az ingóságoktól való kiürítés körében értelemszerűen az ingatlanok nem minősülő felépítményekre – földhasználat – is kiterjed.

[22] Megjegyzi a Kúria, hogy a másodfokú bíróság helyesen mutatott rá: a tíz évet meghaladóan fennálló, engedély nélkül létesült építmények esetében csak a közigazgatási eljárásban kizárt a bontás elrendelése, az anyagi jogi szabályok alapján eljáró polgári bíróság előtt azonban ez a lehetőség nyitva áll, a perbeli esetben azonban az előbbiekben ismertetett indokok miatt a bontás elrendelésére nem kerülhetett sor.

[23] Megjegyzi a Kúria azt is, hogy – az előbbiekben kifejtetteknek megfelelően – a perbeli esetben a föld alkotórészének minősülő felépítmények a földdel együtt a II. rendű alperesi jogelőd, majd a II. rendű alperes tulajdonába kerültek, aki tulajdonosként jogosult ugyan az építmények elbontására, nem lehet azonban eltekinteni attól, hogy az építmények értékével gazdagodott, ezért a felperesekkel el kell számolnia.

A kötelmi jogi alapon fennálló elszámolást a köztük fennállt haszonbérleti jogviszonyra tekintettel a korábbi I. rendű alperesnek kellett volna elvégeznie, ez azonban nem történt meg. Az elszámolási kötelezettséget nem érinti, hogy a II. rendű alperes jogelődje hatósági határozattal, tehermentes tulajdonjogot szerzett [rPtk. 120.§ (1) bekezdés], a határozat ugyanis kizárólag a termőföldre vonatkozott, a felépítmények által képviselt gazdagodás pedig automatikusan, az alkotórészi kapcsolódás folytán a földtulajdon megszerzésekor bekövetkezett. Az, hogy az elszámolás mely, esetleg kölcsönös jogosultságok figyelembevételével, milyen értékek mentén történhet, a jelen eljárásban nem volt vizsgálható, mert a jelen perben szemben álló kérelmek kizárólag tulajdon-, és birtokjogi kérdéseket érintettek.

[24] Az ismertetett indokok alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (39) bekezdés alapján a rendelkező részben foglalt változtatással hatályában fenntartotta.

Záró rész

[25] A felperes felülvizsgálati kérelme az előzőek szerint kisebb részben volt eredményes, ami a pernyertesség – pervesztesség arányát a kifejtettek miatt nem változtatta meg, ezért a Kúria a felülvizsgálattal élő felpereseket kötelezte a II. rendű alperes jogi képviselével a felülvizsgálati eljárásban felmerült, a 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint, a 4/A.§ értelmében az általános forgalmi adóra is figyelemmel, a tényleges ügyvédi tevékenységgel arányosan meghatározott ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költség viselésére. A felperesek költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, valamint a 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2022. szeptember 21.

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Varga Edit s.k. előadó bíró, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró